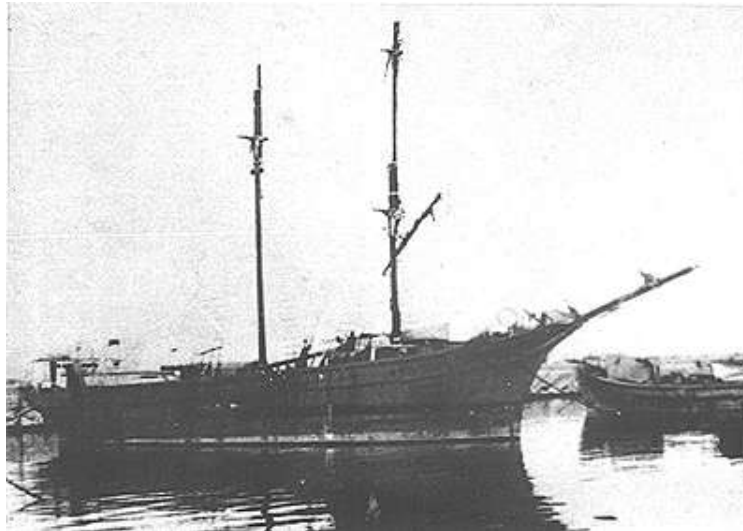

'לקוממיות'

ב- 7 בפברואר 1948 עלו על הספינה 699 מעפילים מאירופה ומצפון אפריקה ולמחרת יצאה לדרכה. הים היה סוער והיא נאלצה להפליג לאורך קו החוף. הספינה נתגלתה ע"י הבריטים שניהלו עמה מו"מ וסוכם שתפליג עד 3 מייל מחיפה בכוחות עצמה ואז תלווה לנמל. הכל נעשה בזהירות בשל מספרם הרב של הילדים באונייה (141!). ב- 20 בפברואר הגיעה לחיפה, המעפילים גורשו לקפריסין.

הספינה הייתה במקור תלת-תרנית. במהלך ההפלגה ארצה גדעו המלווים את אחד התרנים ע"מ להטעות את הבריטים.

כינוי הספינה במוסד לעליה ב' היה 'הזיבלה' (שם מקורי Sette Fratelli). לפני הפלגתה תחת השם 'לקוממיות' הספיקה הספינה לקחת חלק בהפלגת מעפילים אחרת כאשר הובילה את מעפילי הספינה 'כ"ט בנובמבר' מחוף צרפת ל'כ"ט בנובמבר' שעגנה באזור האי קורסיקה (ראה הפרטים תחת הפלגת ה'כ"ט בנובמבר').

מפרט טכני

שמות קודמים	זיבלה, Setti Frateli
שנת בנייה	1927 באיטליה. (על פי גרסת יהודה בן צור- 1944)
סוג כלי השייט	מפרשית בעלת שלושה תרנים עשויה עץ, אורכה 47 מ'. עומק במים 3.5 מ'.
תפוסה	350 טון
הנעה	מנוע איטלקי 'אנסלדו' 200 כ"ס, 375 סיבובים לדקה, שעבר שיפוץ כללי.
מהירות	8 קשרים

רכש והכנה

הרוכש	בן ירושלמי שהסתייע ברב החובל האיטלקי מריו קנדה ובמהנדס דמיני שעבדו בשירות המוסד באיטליה.
מקום הרכישה	נאפולי.
נתיב שייט לנמל ההכנה	הפליגה מנאפולי לאורך החוף לנמל לה- ספציה.
גילוי בריטי בשלב זה	לא ידוע. ב- 18 בנובמבר 1947 העבירה שגרירות בריטניה ברומא רשימה של 23 ספינות חשודות למשרד החוץ האיטלקי. 'לקוממיות' אינה מופיעה ברשימה.
צוות ההכנה	יהודה בן צור, עמנואל קצב, בסיוע צוות איטלקי מווייה רג'יו (Via Raggio) ונאפולי, וצוות המספנה.
ארגון הספינה להעפלה	הספינה הועלתה על מבדוק במסווה של ביצוע עבודות מבחוח, אך במחסן אחד גדול (22 מ' על 7 מ') הותקנו קונסטרוקציות ורשתות ברזל ועליהן 641 דרגשים בשש או שבע קומות, ומתקני שירותים. בחרטום נבנה מטבח וכן מרפאה. ההכנות נמשכו מתחילת נובמבר ועד אמצע דצמבר 1947. הובאו דלק ל- 12 ימי הפלגה, ו- 27 טון מים במכלים. עם תום ההפלגה נשארו 13 טון. דלק נוסף הובא בחביות לעשרים יום, ומזון לשבועיים.

צוות ומלואים

מפקד הספינה	אבנר גלעד – פלי"ם.
מלואים נוספים	יעקב בן ציון (מלך) – פלי"ם.
גדעונים	אהרן מיכאלי.
מכשיר קשר	משדר בתוך מזוודה מתוצרת בית ומקלט רדיו, נבנה על ידי רענן רובינשטיין.
רב חובל	איטלקי. הפליג קודם עם 'ארבע חיריות' כרב מלחים.
צוות	קצין ראשון, שני מכונאים, ארבעה מלחים, טבח, רב מלחים. המכונאי הראשי עבד קודם ב'שבתאי לוז'ינסקי'. מלח אחד עבד קודם ב'מדינת היהודים'. כולם איטלקים.

העלאת מעפילים

נקודה על החוף מערבית לסן טרופז בדרום צרפת, צפונה מאי דה-לונט, מזרחית מטולון – במפרץ קטן 200 מ' מהכביש. הספינה שהתה באזור מאז חזרה מהפלגתה הראשונה בדצמבר 1947.	נמל / אזור ההעלאה
699	מספר מעפילים
180 מצפון אפריקה, 280 צעירים ממדינות אירופה והיתר משפחות עם ילדים: השומר הצעיר – 108, דרור, נצח, פועלי ציון – 66, מפא"י, נוח"ם, גורדוניה – 127, ציוניים כלליים, נוער ציוני – 46, דתיים – 88, מהם 63 תינוקות, 437 גברים, 262 נשים.	מוצא ושיוך תנועתי
מחנה פליטים סמוך למרסיי.	מחנה המעפילים
באמצעות שתי סירות גומי מתנפחות שהורדו מן הספינה, כל אחת ל-70 איש, וסירת עץ ל-30 איש. את הסירות משכו בעזרת שני חבלים שנמתחו מן הספינה, העלייה אליה בסולמות עץ. משך ההעמסה 3.5 שעות.	ההעלאה
המעפילים התארגנו בקבוצות של שלושים איש. לכל קבוצה אחראי שדאג לצרכי הקבוצה, כולל אספקת מי שתייה ותורנויות. מחלקה מיוחדת מונתה לשמירה על הסדר הכללי. כן מונו אחראי מטבח, אחראי שמירה, סדרן עבודה. מלווה אמריקאי היה אחראי על המטבח והמחסנים, ומלווה אמריקאי נוסף היה אחראי על הסדר והניקיון.	ארגון הספינה

ההפלגה

8 בפברואר 1948, לפנות בוקר.	תאריך ההפלגה ושעה
ללא בעיות יצאה הספינה בחשאי לאורך חופי סיציליה, צפון קורסיקה, צפון כרתים, האי סקרפנטו, צפון קפריסין, לכיוון בירות ודרומה לכיוון נהריה.	נתיב ההפלגה
ההפלגה הייתה בחורף, ומחשש סערות הפליגו לאורך החופים. סערה ראשונה היתה לפני מיצר מסינה, ובפעם השנייה בין איטליה ליוון. סערה שלישית – בין קפריסין לתורכיה. במפרץ שומם באי סקרפנטו עגנה הספינה ונצבעה באדום. התורן הראשי הורד והוכן המחבוא למלווים למקרה שייתפסו. הסערה החזקה ביותר התחוללה עם המעבר אל כף אנדריאס בקפריסין. הספינה נאלצה לעגון במסתור 48 שעות, המנוע הפסיק לעבוד, והיא שטה בעזרת המפרשים במשך 24 שעות, עד שתוקן המנוע.	אירועים בדרך

עימות עם הבריטים

ב-19 בפברואר בשעה 13:00, מול פמגוסטה, פעמיים עבר מעל הספינה מטוס בריטי מדגם ליברטור ארבעה מנועי. למחרת ב-16:00, בהיותם כ-90 מיל מחיפה, מול חוף בירות, עבר מטוס נוסף. כעבור שעה הגיעה משחתת בריטית. הספינה שייטה אז בעזרת מפרשים. המשחתת החלה ללוות את הספינה בכיוון לארץ.	גילוי וליווי בריטי
ההוראות היו כלליות: יש להגיע לחוף תל אביב ולא להתנגד בכוח במקרה וייתפסו. גם מספר הילדים הרב על הספינה הכתיב התנהגות פסיבית.	הכנות לעימות והוראות
לאחר שהתגלתה בידי מטוס בריטי, נצמדה אליה משחתת. הושג סיכום עם הבריטים שיניחו לספינה להמשיך לבדה לכיוון חיפה, והבריטים יעלו על סיפונה כשלושה מיל מהחוף.	העימות ותוצאותיו

חילוץ מלווים

למלווים הוכן מקום מסתור על הספינה. ההוראות היו להסתתר ברגע שיתגלו וייתפסו. מקום המסתור היה מיכל מים בחרטום הספינה, עם אפשרות פתיחת המכסה רק מבפנים. שלושת המלווים נכנסו למיכל.	הוראות והכנות לחילוץ
המלווים נשארו במיכל עד שהגיע לספינה צוות שבא לנקותה וגילה היכן הם מסתתרים. מהנמל הם הועברו על ידי הצוות לבית סולל בונה בחיפה שם קיבלם דוד נמרי.	החילוץ

תוצאות

למחנות מעצר בריטיים בקפריסין.	לאן הגיעו המעפילים

שונות

הספינה הצטרפה ל"צי הצללים" ומאוחר יותר נמכרה באיטליה.